

બાળ સત્સંગ પરીક્ષા

બાળપ્રવૃત્તિ મધ્યસ્થ કાર્યાલય

જવાબપત્ર

બી.આ.પી.એસ. સ્વામિનારાયણ સંસ્થા, શાહીબાગ, અમદાવાદ-૩૮૦૦૦૪, ભારત.

બાળ સત્સંગ - ૧ : ફોર્મનલ પેપર

રવિવાર, માર્ચ - ૨૦૧૩

કુલ ગુણ : ૧૦૦

પ્ર.૧ કૌંસમાં આપેલા શબ્દોમાંથી ચોગ્ય શબ્દ પસંદ કરી ખાતી જગ્યા પૂરો. [૧૦]

વિભાગ-અ

૧. રામાયણ	૨. જુનાગઢ	૩. સરયૂદાસ	૪. જેતલપુર	૫. ૧૮૫૮
-----------	-----------	------------	------------	---------

વિભાગ-બ

૬. પ્રકાશ	૭. ગુણાતીતાનંદ	૮. ભણતર	૯. શુદ્ધ	૧૦. નિજ મંદિર
-----------	----------------	---------	----------	---------------

પ્ર.૨ નીચેના ખરા વાક્યની સામે '✓' ની નિશાની કરો અને ખોટા વાક્યની સામે '✗' ની નિશાની કરો. [૨૦]

૧. ✓	૨. ✓	૩. ✗	૪. ✗	૫. ✓	૬. ✓	૭. ✗	૮. ✓	૯. ✓	૧૦. ✓
૧૧. ✗	૧૨. ✓	૧૩. ✗	૧૪. ✓	૧૫. ✗	૧૬. ✓	૧૭. ✓	૧૮. ✓	૧૯. ✓	૨૦. ✗

પ્ર.૩ નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ માટે સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી ચોરસ ખાનામાં જવાબ નંબર લખો. [૪૦]

૧. ૧	૨. ૧	૩. ૩	૪. ૩	૫. ૧	૬. ૩	૭. ૧	૮. ૨	૯. ૨	૧૦. ૧
૧૧. ૨	૧૨. ૨	૧૩. ૨	૧૪. ૧	૧૫. ૧	૧૬. ૧	૧૭. ૧	૧૮. ૩	૧૯. ૧	૨૦. ૧
૨૧. ૨	૨૨. ૧	૨૩. ૨	૨૪. ૧	૨૫. ૧	૨૬. ૩	૨૭. ૧	૨૮. ૧	૨૯. ૨	૩૦. ૧
૩૧. ૧	૩૨. ૩	૩૩. ૧	૩૪. ૧	૩૫. ૧	૩૬. ૩	૩૭. ૨	૩૮. ૩	૩૯. ૩	૪૦. ૧

પ્ર.૪ નીચેની સ્વામીની વાતો પૂરી કરો. [૧૦]

૧. કરોડ કામ બગાડીને પણ એક મોક્ષ સુધારવો ને કદાપિ કરોડ કામ સુધાર્યા ને એક મોક્ષ બગાડયો તો તેમાં શું કર્યું ?
૨. નિરંતર સર્વ ક્રિયામાં પાછું વળીને જોવું જે, મારે ભગવાન ભજવા છે ને હું શું કર્યું છું ? એમ જોયા કરવું.
૩. ગાફ્લાઈ ટાળવાનું કારણ એ છે જે ખટકો રાખે તો ટળે ને બીજે ઉપાય તો કોઈક શિક્ષા કરે ત્યારે ટળે.
૪. આવા સાધુને મનમાં સંભારીએ તો મનનાં પાપ બળી જાય ને વાતો સાંભળીએ તો કાનનાં પાપ બળી જાય ને દર્શન કરીએ તો આંખનાં પાપ બળી જાય એમ મહિમા જાણવો.
૫. આપણે તો અક્ષરદ્યામમાં જાવું છે એવો એક સંકલ્પ રાખવો.

પ્ર.૫ નીચે આપેલ કીર્તન/અષ્ટક/શ્લોકની ખૂટટી કરીઓ પૂરી કરો. [૧૦]

૧. માતાપિતાને પાયે પડશું, સંતજનોને ચરણે નમશું,
દેવ મંદિરે કરશું, દંડવત્ કરશું, કીર્તન કરશું...
અક્ષરને મન ભાવ્યા અમે, પુરુષોત્તમને જાણ્યા અમે,
વંદન કરીએ ગુલજુ તમને, સદાય રાખો ચરણે અમને.
૨. ઊં સહ નાવવતુ સહ નો ભુનકતુ સહ વીર્ય કરવાવહૈ ।
તેજસ્ત્વ નાવદીતમસ્તુ મા વિદ્ધિધાવહૈ ॥
ऊં શાંતિ: શાંતિ: શાંતિ: ।
૩. આઠકે આઠ, મૂકી દે જગાનો ઠાઠ... મારા બંધુ ૦
નવકે નવ, તરી જ તું ભવ... મારા બંધુ ૦
એકકે મીંકે દસ, અદ્યમાંથી ખસ... મારા બંધુ ૦
એવી રીતે ભજાય, તો અક્ષરદ્યામમાં જવાય... મારા બંધુ ૦

૪. પુરષોતમ પ્રગટનું જે દર્શન કરશે; (૨)
 કાળ કર્મથી છૂટી (૨) કુટુંબ સહિત તરશે... જય. ૫
 આ અવસર કરુણાનિધિ કરુણા બહુ કીધી; (૨)
 મુક્તાનંદ કહે મુક્તિ (૨) સુગમ કરી સીધી... જય. ૬
૫. ગુણાતીતોડક્ષરં બ્રહ્મ ભગવાન્ પુરષોતમ: |
 જનો જાનન્નિંદ સત્યં મુચ્યતે ભવબન્ધનાત् ॥

પ્ર.૬ નીચેના કોઈપણ એક વિષય પર ટૂંકનોંધ લખો. (૧૦ લીટીમાં)

[૧૦]

૧. પોતાની વાણીને શાપ આખો.

નીલકંઠ વનવિચરણ કરતાં કરતાં બાંશી ગામમાં પદાર્થ. નદીકિનારે એકાંતમાં નીલકંઠ તપસ્યા કરતાં હતાં. પંખીઓ કલરવ કરતાં હતાં. એક દિવસ નીલકંઠ દ્વારા બેસવાની તૈયારી કરતાં હતા ત્યાં બે શિકારીઓએ બંદૂકની ગોળી છોડી. બે પંખીઓ ઘાયલ થઈને નીલકંઠના ખોળામાં આવી પડ્યાં. નીલકંઠે તેમના મોંમાં પાણી સીંચ્યું પણ પંખીઓ મરી ગયા હતાં. આ જોઇ નીલકંઠને બહુ દુઃખ થયું. થોડીવારમાં બે શિકારીઓ આ મરેલા પંખીને લેવા નીલકંઠ પાસે આવ્યા. તેઓ નીલકંઠ પાસેથી પંખીઓને લદ ગયા. નીલકંઠ આથી ખૂબ દુઃખી થયા. તેણે રાત્રે ખાદું નહીં અને અચાનક મધરાતે તેમનાથી બોલાઈ ગયું “બળ્યું આ ગામ” ત્યાં તો ગામ ભડકે બળવા લાગ્યું. આગની જવાળાઓ દેખાવા માંડી. નીલકંઠે વિચાર્યુ, ‘અરે, સાધુ થઈને મેં આ શું કર્યું?’ તેઓ તરત જ નદીમાં કૂદી પડ્યા અને જળની અંજલિ છાંટી આગને શમાવી દીધી. છતાં નીલકંઠના ચિત્તને શાંતિ થતી ન હતી. પોતાની વાણીમાં કોઇ ઉપજે તે સારં નહિ. આથી નીલકંઠે હાથમાં જળની અંજલિ લઈને પોતાની વાણીને શાપ આખો, “હવે પછી કચારેય મારાથી આવું બોલાઈ જાય તો મારી વાણી નિષ્ફળ જાઓ !” નીલકંઠને પોતાની શક્તિથી કોઇને દુઃખ થાય તેવી શક્તિ જોઈતી ન હતી. તેમને તો બધાને સુખી કરવાની શક્તિ જોઈતી હતી.

૨. વેદો આપણને શું શીખવે છે. ?

વેદો આપણને માતા, પિતા, ગુરુ અને અતિથિને દેવ સમાન માનવવાનું શીખવે છે. માતા પિતા ગુરુ તથા અતિથિની આજ્ઞા પાળવાનું શીખવે છે. વળી વેદોમાં સાચું બોલવાની આજ્ઞા છે. ધર્મનું આચારણ કરવાની તથા અભ્યાસમાં આણસ ન કરવાની વાત શીખવે છે. વેદોમાં ધર્મનો જય થવાની, અધર્મનો નાશ કરવાની વાત આવે છે. તથા વિશ્વના તમામ મનુષ્યનું કલ્યાણ કરવાની ભાવના છે અને પ્રાણીઓ પ્રત્યે સદ્ભાવના રાખવાનું શીખવે છે.

આમ વેદો આપણને ઘણું શીખવે છે.

૩. શિક્ષાપત્રી દર્પણ છે.

મહારાજે પોતાના આશ્રિતો માટે વડતાલમાં શિક્ષાપત્રી ગ્રંથ લખ્યો. અને તે પ્રમાણે વર્તવાની આજ્ઞા કરી છે. શિક્ષાપત્રી એ દર્પણ છે. જેમ દર્પણમાં મોં જોવાય તેમ આ ગ્રંથ વાંચવાથી, માણસ પોતે કેવો છે તે જાણશે અને કેમ બોલવું, ચાલવું તે શીખશે. તેમાં મહારાજે ગૃહસ્થોને, બ્રહ્મારીઓને, સાધુઓને, આચાર્યોને, સ્ત્રીઓને અને પુરષોને શું કરવું અને શું ન કરવું તે લખ્યું છે.

- (૧) કોઇ જીવની હિસા કરવી નહિ.
 - (૨) દારુ ન પીવો.
 - (૩) રજા વગર ફૂલ-દંડણ લેવાં નહિ.
 - (૪) કોઇની નિંદા કરવી નહિ કે સાંભળવી નહિ.
 - (૫) બીડી-તમાકુ કે ગાંઝો ભાંગ લેવા નહિ.
 - (૬) જાહેર જગાએ થૂંકવું નહિ.
 - (૭) પોતાના વખાણ પોતે કરવા નહિ.
 - (૮) કોઇનું અપમાન કરવું નહિ.
 - (૯) અંગ દેખાય એવું વસ્ત્ર પહેરવું નહિ.
 - (૧૦) લખત કર્યા વિના લેવડ-દેવડ કરવી નહિ.
 - (૧૧) સૂર્ય ઉત્ત્યા પહેલાં ઊઠીને નહાઈ ધોઈ ભગવાનનું નામ લેવું.
 - (૧૨) માતા-પિતા, ગુરુ અને બિમારની સેવા કરવી.
 - (૧૩) ઉપજ પ્રમાણે ખર્ચ કરવું.
- આમ, મહારાજે આ લોક અને પરલોકમાં સુખી થવાના ઉપાયો બતાવ્યા છે.